

TRAJNOSTNI RAZVOJ SREDNJE TRGOVSKE IN ARANŽERSKE ŠOLE LJUBLJANA

Mentor: Maja Fabjan

Vodja: Ersina Šarić

Ljubljana, 2022/23

Kazalo vsebine

UVOD.....	1
1 TRAJNOSTNA NARAVNANOST.....	2
2 CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA.....	4
3 ODPADKI.....	6
3.1 NALOGE.....	7
3.2 NAŠE AKTIVNOSTI.....	7
3.3 LOČEVANJE ODPADKOV.....	13
3.4 EVROPSKI TEDEN ZMANJŠEVANJA ODPADKOV.....	16
3.5 LOČEVANJE ODPADNIH BATERIJ IN SIJALK.....	19
4 ŠOLSKI EKOVRT.....	20
4.1 RAZVOJ ŠOLSKEGA VRTA.....	20
4.2 UPORABA SADJA, ZELENJAVE IN ZELIŠČ S ŠOLSKEGA VRTA.....	40
5 ČISTILNE AKCIJE.....	42
6 VODA IN VARČEVANJE.....	44
6.1 SVETOVNI DAN VODE.....	44
6.2 VARČEVANJE VODE IN ENERGIJE NA NAŠI ŠOLI.....	45
7 UPORABA ELEKTRONSKE POŠTE ZA KOMUNIKACIJO S STARŠI.....	47
8 RECIKLIRANJE.....	48
8.1 UMETNIŠKO USTVARJANJE Z EKOMATERIALI.....	48
8.2 ODPADKOM DAMO NOVO ŽIVLJENJE.....	48
8.3 UČILNICA RECIKLIRNICA.....	48
8.4 NE ZAVRZI OBLEK, OHRANI PLANET.....	49
9 OBLAČILA.....	51
9.1 IZMENJEVALNICA OBLAČIL.....	51

9.2	RECIKLIRANJE / PREDELAVA OBLAČIL	52
9.3	# DAN V RABLJENIH OBLAČILIH	52
9.4	MLADI POROČEVALCI ZA OKOLJE	53
10	OSTALI PROJEKTI	55
10.1	IZDELAVA PLAKATOV ZA OSVEŠČANJE	55
10.2	EKOPRAZNIK	55
11	ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA	57
11.1	HRANA NI ZA TJA V EN DAN	57
11.2	MLEKASTIČNO.....	58
11.3	ALTERMED	59
11.4	ŠOLSKI MED	61
11.5	KAJ JEMO? – RAZISKOVANJE DEKLARACIJ NA EMBALAŽI ŽIVILSKIH IZDELKOV.....	62
11.6	RAZISKOVANJE UPORABE PALMOVEGA OLJA V ŠOLSKI KUHINJI IN DRUGIH IZDELKIH 64	
12	IZVAJANJE AKTIVNOSTI ZA ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE	65
13	TRAJNOSTNO UČENJE.....	66
13.1	EKOKVIZ	66
13.2	OZAVEŠČANJE O TRAJNOSTI MOBILNOSTI	66
13.3	PODNEBNE SPREMEMBE	67
13.4	SPODBUJANJE IN OZAVEŠČANJE DIJAKOV NA PODROČJU TRANSPORTA.....	67
13.5	RAZREDNIKOV DAN	68
13.6	ZNANJE O GOZDOVIH – GOZDNI CIKEL.....	68
13.7	IZVEDBA IZOBRAŽEVANJA O IZBRANI ŽIVALSKI VRSTI.....	69
13.8	IZOBRAŽEVANJE O TRAJNOSTNEM RAZVOJU V SLOVENIJI IN GLOBALNO.....	69

Kazalo slik

Slika 1: Znak ekošole	3
Slika 2: Ekolistina, 2018	3
Slika 3: Cilji trajnostnega razvoja.....	4
Slika 4: Poziv k zbiranju koristnih odpadkov	6
Slika 5: Zabojujnik in vreča za embalažo	8
Slika 6: Zabojujnik za biološke odpadke	9
Slika 7: Zabojujnik za oblačila in tekstil	10
Slika 8: Zabojujnik za papir	10
Slika 9: Zabojujnik za steklo.....	11
Slika 10: Zabojujnik za ostale odpadke.....	12
Slika 11: Zabojujniki za ločeno zbiranje odpadkov na Srednji trgovski in aranžerski šoli Ljubljana	13
Slika 12: Koš za zbiranje zamaškov na Srednji trgovski in aranžerski šoli Ljubljana.....	14
Slika 13: Zbiranje zamaškov za različne mlade invalidne osebe	15
Slika 14: Različne aktivnosti ob projektu Evropski teden zanjševanja odpadkov	16
Slika 15: Načrti za izdelavo škatel za zbiranje odpadnega papirja, okraski za škatle	17
Slika 16: Vedra za zbiranje bioloških odpadkov in plakati za ozaveščanje.....	17
Slika 17: Čiščenje okolice šole	18
Slika 18: Leseno stojalo za zbiranje odpadnih sijalk in baterij	18
Slika 19: Povabila k sodelovanju na socialnih omrežjih šole	19
Slika 20: Ločevanje odpadnih baterij in sijalk.....	19
Slika 21: Streha šole.....	20
Slika 22: Delo na šolskem vrtu.....	20
Slika 23: Prvi pridelki	21
Slika 24: Vrtna korita	22
Slika 25: Pridelki	22
Slika 26: Visoke grede in korita	23
Slika 27: Snemanje prispevka za oddajo "Na vrtu"	23
Slika 28: Kompostiranje bioloških odpadkov	24
Slika 29: Posledice zatajitve namakalnega sistema.....	24

Slika 30: Zastirka	25
Slika 31: Gradnja vrta na tleh	25
Slika 32: Čebelja panja na strehi šole in točenje medu	26
Slika 33: Urejanje travnate površine pred šolo	26
Slika 34: Ureditev spiralnih gred	27
Slika 35: Spiralne grede so bile strokovno načrtovane	27
Slika 36: Strokovna pomoč ga. Jožice Fabjan	27
Slika 37: Zeliščni nasad z imenom šole	28
Slika 38: Dijaki so bili ponosni na končni rezultat	28
Slika 39: Simbolna zasaditev sončnice	28
Slika 40: Zasaditev bezgov na senčno stran šole	29
Slika 41: Ureditev kotic pod krošnjami	29
Slika 42: Dvignjena cvetlična gredica	30
Slika 43: Zasaditev s trajnicami	30
Slika 44: Vzdrževanje vrta	30
Slika 45: Jagode s šolskega vrta	31
Slika 46: Obnovitev znaka Šolski ekovrt in priznanje Mojster kompostiranja	32
Slika 47: Oblikovanje logotipa za kompostiranje	33
Slika 48: Načrtovanje in izvedba	33
Slika 49: Zahvala z izdelavo spiralne grede	34
Slika 50: Razširitev ekovrta s sivkino gredo	34
Slika 51: Uporaba šolskega komposta	35
Slika 52: Sivkina greda	35
Slika 53: Nošnja komposta za korita in visoke grede	35
Slika 54: Šolski vrt se je ohranil tudi v času izrednih razmer	36
Slika 55: Obnova znaka Šolski ekovrt	37
Slika 56: Pogled na nekdanji vrt in darovanje sadik	37
Slika 57: Nove sadike	38
Slika 58: Prenovljen vrt na strehi šole	39
Slika 59: Brezplačni eko dodatki ob šolski malici	40
Slika 60: Dijaki so veseli dobrot s šolskega vrta	41

Slika 61: Čaje pripravljamo iz zelišč, ki rastejo na šolskem vrtu ali pa jih embaliramo v unikatne embalaže.	41
Slika 62: Sodelovanje v mednarodni čistilni akciji	42
Slika 63: Udeleženci čistilne akcije	43
Slika 64: Namakalni sistem iz deževnice	45
Slika 65: Projekt Kapljica	45
Slika 66: Opozarjanje na ugašanje luči	45
Slika 67: Opozarjanje na ohranjanje čistoče v sanitarnih prostorih	46
Slika 68: Eko papirnati papir in brisače	46
Slika 69: Elektronska pošta zmanjšuje uporabo papirja	47
Slika 70: Recikliranje materialov za oblikovanje	49
Slika 71: Sejemske postavitve in svetila se tudi reciklirajo	49
Slika 72: Izdelovanje blazin iz starih puloverjev	50
Slika 73: Izmenjevalnica oblačil v prosotrih šole	51
Slika 74: V času korone je Izmenjevalnica potekala na prostem	51
Slika 75: Predelava oblačil	52
Slika 76: Vabilo za akcijo Dan v rabljenih oblačilih	52
Slika 77: Dan v rabljenih oblačilih	53
Slika 78: Osveščanje o pomenu kompostiranja	55
Slika 79: Ekopraznik na osrednji ljubljanski tržnici	56
Slika 80: Pozivi k akciji	57
Slika 81: Oznaka Izbrana kakovost	59
Slika 82: Znak Ekolist	59
Slika 83: Sodelovanje na sejmu	60
Slika 84: Čebelja panja sta nameščena na strehi šole	61
Slika 85: Pridobivanje medu	62
Slika 86: Vsak dan brezplačni zajtrk; kruh, maslo in šolski med	62
Slika 87: Deklaracija	63
Slika 88: Oljna palma	64
Slika 89: Gibanje je del pouka	65
Slika 90: Trajnostna mobilnost	67
Slika 91: Znanje o gozdovih	68

UVOD

Dijaki 2. Da Srednje trgovske in aranžerske šole Ljubljana smo izdelali poročilo o trajnostnem razvoju na naši šoli. S projektom smo začeli že v šolskem letu 2021/22 pod mentorstvom prof. Maje Fabjan, letos pa smo ga samo še dopolnili. Poskusili smo zajeti vse točke trajnostnega razvoja, ki so se v obliki raznih dejavnost izvajali na naši šoli, oziroma je naša šola sodelovala v njih.

1 TRAJNOSTNA NARAVNANOST

Naša šola je vključena v mrežo Šolskih ekovrtov od leta 2014, v program Ekošole pa od leta 2017. Z različnimi aktivnostmi smo seveda delovali že prej, ti dve dejavnosti pa sta nam dali veter v jadra in zapluli smo k intenzivnemu trajnostnemu razvoju šole. To je pomenilo, da smo najprej oblikovali in vzpostavili Ekoodbor, ki vsako leto opravi okoljski pregled šole in določi prioriteta področja, na katerih začnemo delovati (ekoakcijski načrt). Že v prvem letu smo določili 10 področij:

- 1) ravnanje z odpadki,
- 2) energija,
- 3) zdravje in dobro počutje,
- 4) biotska raznovrstnost,
- 5) voda,
- 6) trajnostna mobilnost,
- 7) okolica šole,
- 8) ohranjanje našega sveta,
- 9) podnebne spremembe,
- 10) hrana.

Vsako leto smo širili nabor aktivnosti in projektov. V letošnjem letu imamo že 54 aktivnosti in projektov. Ekoodbor se redno srečuje, pri tem pa spremlja in meri uspešnost zastavljenih ciljev. V dejavnosti se trudimo vključiti čim več učiteljev in seveda navdušiti dijake, da sodelujejo pri tem. Pri samem delovanju nam pomaga tudi vodstvo Ekošole, letos pa smo bili deležni tudi obiska regijske koordinatorice, ki je bila navdušena nad našim delom. Okoljske vsebine so vključene tudi v učni načrt, o dejavnostih pa redno obveščamo v šoli in lokalni skupnosti oz. širši skupnosti. Za prizadevno delo smo prejeli ekolistino, v kateri je tudi naša izjava o ekoposlanstvu, in ekozastavo, ki ponosno visi v avli šole.

Slika 1: Znak ekošole

Slika 2: Ekolistina, 2018

2 CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Svetovni voditelji so se na zgodovinskem vrhu Združenih narodov, ki je potekal septembra 2015 v New Yorku, zavezali, da bodo odpravili revščino ter preprečevali podnebne spremembe in nepravilnosti. Agenda 2030 za trajnostni razvoj ponuja boljšo prihodnost za milijarde ljudi po svetu in naš planet kot celoto. Istočasno je 193 držav soglasno sprejelo 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki so postali nov univerzalni standard za razvoj. Osnovni namen teh ciljev je zagotoviti, da ne pozabimo na nikogar. Kazalniki v ozadju ciljev zagotavljajo jasna merila za merjenje uspešnosti. Agenda 2030 za trajnostni razvoj je univerzalna in nedeljiva. Hkrati vse države, tako razvite kot tiste v razvoju, in ljudi poziva, naj ukrepajo za odpravo revščine ter preprečevanje podnebnih sprememb in nepravilnosti do leta 2030.

Slika 3: Cilji trajnostnega razvoja

Cilji trajnostnega razvoja so odpraviti vse oblike revščine povsod po svetu, odpraviti lakoto, zagotoviti prehransko varnost in boljšo prehrano ter spodbujati trajnostno kmetijstvo, poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih, vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar, doseči enakost spolov ter krepiti vlogo vseh žensk in deklic, vsem zagotoviti dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbeti za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri, vsem zagotoviti dostop do cenovno sprejemljivih, zanesljivih, trajnostnih in sodobnih virov energije, spodbujati trajnostno, vključujočo in vzdržno gospodarsko rast, polno

in produktivno zaposlenost ter dostojno delo za vse, zgraditi vzdržljivo infrastrukturo, spodbujati vključujočo in trajnostno industrializacijo ter pospeševati inovacije, zmanjšati neenakosti znotraj držav in med njimi, poskrbeti za odprta, varna, vzdržljiva in trajnostna mesta in naselja, zagotoviti trajnostne načine proizvodnje in porabe, sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam, ohranjati in vzdržno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj, varovati in obnoviti kopenske ekosisteme ter spodbujati njihovo trajnostno rabo, trajnostno gospodariti z gozdovi, boriti se proti širjenju puščav, preprečiti degradacijo zemljišč in obrniti ta pojav ter preprečiti izgubo biotske raznovrstnosti, spodbujati miroljubne in odprte družbe za trajnostni razvoj, vsem omogočiti dostop do pravnega varstva ter oblikovati učinkovite, odgovorne in odprte ustanove na vseh ravneh, okrepiti načine in sredstva za izvajanje ciljev ter oživiti globalno partnerstvo za trajnostni razvoj. S trajnostnim razvojem ustvarjamo prihodnost in preživetje človeštva.

3.1 NALOGE

- Ločeno zbiranje odpadkov
- Priprava in izvedba ozaveščevalne akcije o ločevanju odpadkov
- Obisk in predavanje strokovnjaka za ravnanje z odpadki
- Obisk zbirnega centra oz. centra za ravnanje z odpadki

3.2 NAŠE AKTIVNOSTI

- Na šoli ločeno zbiramo odpadke v koše za plastiko (rumen), za papir (moder) in koše za biološke odpadke, ki smo jih sami izdelali z reciklažo odpadne embalaže. Zanje smo izdelali tudi ozaveščevalne plakate, ki nas učijo, kaj sodi v posamezne koše.
- Kompostiranje na dveh kompostnikih, kjer biološke odpadke predelamo v uporabno biološko gnojilo.
- Obisk zbirnega centra in centra za ravnanje z odpadki izvajamo vsako leto. Tam imamo tudi predavanje strokovnjaka za ravnanje z odpadki.
- Poudarjamo pomen zmanjševanja odpadkov.
- Pri tekstilnih izdelkih, ki jih zbiramo v Šolski izmenjevalnici, se lotimo tudi manjših popravil poškodovanih izdelkov.
- Recikliranje je vključeno v različne ustvarjalne aktivnosti.

Spomnimo se, kaj sodi v posamezne koše oz. zabojnike.

- **Embalaža**

Slika 5: Zabojnik in vreča za embalažo

DA

- Plastenke,
- stiropor,
- plastične vrečke in folije,
- plastična embalaža tekočih pralnih sredstev, mehčalcev, šamponov, tekočih mil, destilirane vode ...
- pločevinke,
- očiščene konzerve,
- alu folije,
- očiščeni plastični lončki in kozarčki,
- tetrapak embalaža mleka, kave ...

NE

- Mešani komunalni odpadki,
- plenice,
- biološki odpadki,
- kosovni odpadki,
- keramika in porcelan,
- embalaža nevarnih in posebnih odpadkov ali njihovi ostanki,
- onesnažen pribor za piknik,

- papir,
- steklo,
- ostala onesnažena embalaža.

- **Biološki odpadki**

DA

- Kavni in čajni zavretek s filtrom,
- jajčne lupine,
- ostanki hrane (naj bodo vedno dobro pokriti),
- sadni in zelenjavni odpadki,
- čebulni in krompirjevi olupki,
- trava,
- listje,
- ostanki žetve,
- obrezani deli grmov, živih mej in dreves.

Slika 6: Zabojujnik za biološke odpadke

NE

- Papir,
- steklo,
- kovine,
- tekstil,
- kemikalije,
- zdravila,
- olja,
- barve, laki,
- umetne snovi,
- vrečke iz sesalcev,
- pepel od premoga.

- **Rabljena oblačila in tekstil**

DA

- Vse vrste oblačil (moška, ženska, otroška),
- posteljno perilo,
- hišni tekstil (prti, brisače, zavese, kuhinjske krpe ipd.), vse vrste čevljev v parih,
- torbice in nahrbtniki,
- pokrivala, šali, rokavice,
- plišaste igrače,
- koščki tekstila.

NE

- Umazana oblačila,
- vzglavniki,
- prešite odeje,
- vzmetnice,
- trde igrače,
- dežniki ...

Slika 7: Zabojunik za oblačila in tekstil

- **Papir**

DA

- Časopis,
- odpadna embalaža iz papirja, kartona, lepenke,
- knjige,
- zvezki,
- telefonski imeniki,
- prospekti,
- kartoni,
- katalogi,
- revije,
- pisemski in ovojni papir.

Slika 8: Zabojunik za papir

NE

- Odpadna embalaža od mleka in pijač,
- onesnažen papir,
- higienski papir,
- celofan,
- kopirni papir (Indigo),
- lepilni trakovi,
- plastika,
- tapete,
- vreče za krmila,
- vreče za cement.

• Steklo

DA

- Steklenice,
- kozarci za konzerviranje,
- male stekleničke za parfume in kozmetiko,
- druge votle steklene posode.

NE

- Keramika,
- porcelan,
- glinasti izdelki,
- žično steklo,
- vezno steklo,
- avtomobilsko steklo,
- ogledala,
- zamaški,
- steklenice iz umetnih snovi,
- žarnice,

Slika 9: Zabojujnik za steklo

- ogledala,
- okensko steklo,
- svetlobne in neonske cevi,
- pokrovi.

- **Ostali odpadki**

DA

- Snovi, ki nimajo ponovne uporabne vrednosti,
- onesnažen papir,
- smeti,
- ohlajen pepel,
- okensko steklo,
- higienski papir,
- otroške plenice,
- posoda iz keramike,
- lepilni trakovi,
- kopirni papir (indigo),
- posoda iz porcelana,
- šiviljski odpadki,
- tapete.

NE

- Papir,
- steklo,
- kovine,
- organski odpadki,
- nevarni odpadki,
- embalaža iz plastičnih mas,
- odpadki večjih dimenzij,
- gradbeni odpadki (opeka, keramika, omet ...).

Slika 10: Zabojujnik za ostale odpadke

3.3 LOČEVANJE ODPADKOV

Področje ločevanja odpadkov se nam zdi zelo pomembno, zato smo v ta projekt vključeni že od samega začetka.

Na Srednji trgovski in aranžerski šoli Ljubljana že več let opozarjamo dijake in zaposlene na pomen varovanja okolja. Preko določenih predmetov in različnih dejavnosti želimo pokazati, kaj lahko naredi posameznik v tej smeri. Pomembno se nam zdi, da vsak izmed nas »pridela« čim manj odpadkov. K temu pripomore ponovna uporaba izdelkov in reciklaža. V okviru ekodejavnosti preko celega šolskega leta izvajamo različne aktivnosti:

- zbiranje zamaškov,
- zbiranje odpadnega papirja,
- zbiranje kartuš, sijalk in baterij,
- zbiranje odpadnega tekstila itd.

Poskrbeli smo tudi za ločevanje odpadkov. Na hodnikih, ki vodijo v naše učilnice, imamo modre koše za papir in rumene koše za odpadno embalažo. Koše za biološke odpadke smo izdelali sami, poleg pa smo namestili tudi plakate z informacijami, kaj sodi vanje in kaj ne.

Posebno mesto ima koš za zbiranje zamaškov, ki ima poseben namen, saj izkupiček namenimo za izbrano, pomoči potrebno osebo.

Slika 11: Zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov na Srednji trgovski in aranžerski šoli Ljubljana

Slika 12: Koš za zbiranje zamaškov na Srednji trgovski in aranžerski šoli Ljubljana

Z organizacijo zbiranja plastičnih zamaškov je pričela prof. Gabrenja Müller pred 15 leti. Na začetku so zbirali zamaške za svojega mladega vrstnika Anžeta, ki je v prometni nesreči izgubil nogo. Ko je Anže pomagal ponesrečencem v prometni nesreči na avtocesti, se je vanj zaletel nepreviden voznik in takrat je izgubil nogo. Ker je bil športnik, kolesar, si je želel kupiti boljšo protezo, ki bi mu omogočala gibanje še naprej. Njena cena je bila takrat 25.000 €.

- Zbiranje zamaškov za Anžeta se je profesorici zdelo vredno početi z več vidikov:
- Pomagati nekemu, ki je pomagal drugim. Šlo je za kvaliteto njegovega življenja po nesreči; za koristno stvar, saj je bil tudi sam solidaren do drugih.
- Z ekološkega vidika - varstva okolja, plastika trajno onesnažuje naš planet in s tem ogroža posredno tudi naše zdravje.
- Pomembno je tudi sodelovanje. Vsak ne more pomagati drugim z visokimi denarnimi vsotami, z enim ali več zamaški pa lahko. Šlo je za zavedanje, da dobre stvari lahko počne vsak. Na tak način postaja ta svet lepši za vse.

- **Zanimivost**

Ena tona zamaškov je bila takrat vredna 250 oziroma 300 €. Zamaške je odkupovala tovarna PLASTA iz Šentruperta na Dolenjskem. Odpadlo plastiko sicer uvažajo iz tujine. Iz nje delajo razne folije. Odkupna cena se je potem zniževala.

Dijaki so s profesorico vse vreče zamaškov vedno tudi pregledali. Stresli so jih v učilnici na tla in odgovorno pregledali vrečo za vrečo, saj so bili včasih vmes tudi kovinski predmeti, recimo odpiralci za steklenice. Zaradi njih se stroji uničijo ali poškodujejo in profesorica se je bala, da bi prenehali odkupovati zamaške, ki jih zberejo šole.

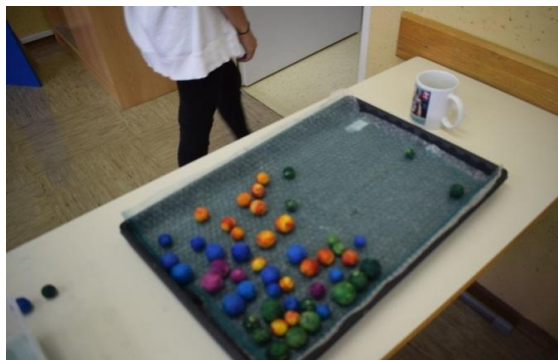
Kasneje so zbirali zamaške za različne mlade invalidne osebe, ki jih je nekdo poznal. Zadnja leta je zamaške oddajala DRUŠTVU VESELE NOGICE, v katerem so povezani pomoči potrebni otroci s cerebralno paralizo, ki potrebujejo dodatne fizioterapije, da lažje prenašajo bolečine in svoje težave.

Slika 13: Zbiranje zamaškov za različne mlade invalidne osebe

3.4 EVROPSKI TEDEN ZMANJŠEVANJA ODPADKOV

Vsako leto na naši šoli zaživi Evropski teden zmanjševanja odpadkov, ko izvajamo različne aktivnosti. Posebno pozornost namenimo Izmenjevalnici oblačil, iz odpadnega tekstila pa izdelujemo blazine, ki jih napolnimo s sivko iz šolskega vrta, in druge izdelke. V letu 2021 smo na šoli postavili tudi nov prostor za zbiranje odpadnih baterij in žarnic.

Slika 14: Različne aktivnosti ob projektu Evropski teden zanjševanja odpadkov

Pri teh aktivnostih nas niso ustavile niti posebne razmere zaradi korone, le delo smo prilagodili.

Razredniki in učitelji strokovnih predmetov so se z nami pogovarjali o pomenu ločevanja odpadkov in varovanju okolja. Z nami so se pogovarjali o tem, katere aktivnosti za zmanjševanje odpadkov že izvajamo na šoli in kako ravnamo z različnimi odpadki doma.

Na šoli zbiramo plastične zamaške in odpadni papir. Zbrano smo podarili invalidu Timu, ki je potreboval denar za fizioterapije, ki mu je olajšala bolečine. Takrat je prof. Mateja Smole podarila vsakemu oddelku steklen kozarec, v katerem smo dijaki zbirali zamaške. Na zbiranje plastičnih zamaškov za Tima so jih opozarjali tudi dijaki drugih letnikov, ki so v okviru Aktivnega državljanstva pripravili promocijske aktivnosti v ta namen. Ena od teh promocijskih aktivnosti je bila tudi reciklirana odpadna papirnata vrečka, ki so jo dali učiteljem, za zbiranje plastičnih

zamaškov za Tima. Dijaki prvih letnikov programa aranžerski tehnik so okrasili škatle za zbiranje odpadnega papirja, ki so jih namestili v matične učilnice. Okraski so bili iz recikliranega materiala. Dijaki, ki so bili v karanteni, so naredili načrte in okraske za škatle za zbiranje papirja, ki so jih prinesli v šolo po karanteni.

Slika 15: Načrti za izdelavo škatel za zbiranje odpadnega papirja, okraski za škatle

Dijaki 2. letnika programa trgovec so bili pri zbiranju odpadnega papirja še malo bolj inovativni. 'Pospravili' so kabinet učiteljic angleščine, kjer se je nabralo kar nekaj odvečnega papirja in ga odnesli na zbirno mesto v klet.

Prof. Maja Fabjan je z nekaterimi dijaki 1. letnika opremila hodnike in nekatere učilnice z vedri za zbiranje bioloških odpadkov, ki so jih namestili v koticke na hodnikih ob koših za zbiranje papirja in embalaže. Na tem mestu so nalepili tudi plakate za osveščanje, kaj sodi v te koše in kaj ne. Seznanili so tudi čistilke, da naj zbrane odpadke odnašajo na kompostne kupe ob šoli.

Slika 16: Vedra za zbiranje bioloških odpadkov in plakati za ozaveščanje

Da ni v koših pristalo preveč odpadkov, smo neprevzete šolske malice ponudili dijakom v oddelku oz. dijakom iz drugih oddelkov, če v matičnih oddelkih niso bile prevzete.

Nismo pozabili tudi na okolico šole. Ostali dijaki 1. letnikov so pod vodstvom prof. Janje Mikuž in prof. Vesne Jenko očistili okolico šole in vhod v šolo. Pobirali so odpadno embalažo, ločevali odpadke glede na material, pograbili listje in ga shranili na kompost ter ločili cigaretno ogorke.

Slika 17: Čiščenje okolice šole

Naš hišnik se rad priključi akcijam in pomaga dijakom in učiteljicam uresničiti njihove ideje. Za odpadne sijalke in baterije je izdelal lično leseno stojalo, ki stoji na hodniku.

Slika 18: Leseno stojalo za zbiranje odpadnih sijalk in baterij

Povabila k sodelovanju pri naših aktivnostih smo objavljali tudi na naši spletni strani, FB in Instagramu šole.

Slika 19: Povabila k sodelovanju na socialnih omrežjih šole

3.5 LOČEVANJE ODPADNIH BATERIJ IN SIJALK

Vodja tega projekta je prof. Vida Svoltšak Rojko, ki je povedala, da se je na naši šoli to zbiranje pojavilo z namenom, da spodbudimo ljudi k ločevanju tudi te skupine odpadkov. Želi si, da bi se vsi ljudje, ki živimo na temu planetu, začeli bolj zavedati pomena ločevanja.

Na koncu leta ali po potrebi se odpadki odpeljejo na deponijo Barje.

Slika 20: Ločevanje odpadnih baterij in sijalk

4 ŠOLSKI EKOVRT

Vrt je naše najmočnejše trajnostno orodje. Pa pogledjmo, kaj se je do sedaj dogajalo na njem.

4.1 RAZVOJ ŠOLSKEGA VRTA

- **Zametki šolskega vrta na strehi segajo v šolsko leto 2013/14**

Šolski vrt smo začeli urejati v šolskem letu 2013/14. Za pridelavo smo izbrali streho šole. Ker stoji naša šola v centru mesta, nas namreč skrbi, da bi mimoidoči in hišni ljubljenci (predvsem psi) preveč uničili ali onesnažili vrtno pridelke.

Slika 21: Streha šole

- **Pričeli smo z 12 koriti**

Začeli smo zelo previdno z dvanajstimi nizkimi koriti. Seveda je bil to kar podvig, saj je bilo potrebno prenesti potrebni material na streho, tj. štiri nadstropja visoko. A velika motiviranost dijakov je bila za vse velika spodbuda.

Slika 22: Delo na šolskem vrtu

- **Julija 2014 so nas navdušili prvi pridelki**

V juliju 2014 smo po pridnem vrtnarjenju obrali prve šolske pridelke.

Slika 23: Prvi pridelki

Kaj hitro smo ugotovili, da je potrebno zaščititi hidroizolacijo strehe in smo zato namestili lesena tla.

- **Spomladi 2015 smo bili nagrajeni na natečaju Postani vrtnar**

Spomladi 2015 smo osvojili denarno nagrado na natečaju Postani vrtnar in tako se je naš vrt lahko razširil, hkrati pa smo ga pripravili in oskrbovali s pomočjo strokovnjakov kluba Gaia.

Strokovnjaki Klub Gaia so nam namreč prinesli darilni paket kakovostnih izdelkov (vrtno zemljo, kakovostna organska hranila in naravna sredstva za zaščita pred škodljivci) ter nam svetovali, kako in kam posaditi številne sadike. Vrtnarsko delavnico smo začeli v učilnici, kjer smo za načrtovanje našega vrta uporabili spletno aplikacija Naredivrt.si, nato pa smo nadaljevali na šolski terasi, kjer so bila nova korita že pripravljena. Sadili smo: korenje ter redkvico in solato skupaj, krompir, jagode, paradižnik in drobnjak, naredili pa smo tudi eksperiment - vreče substrata smo do polovice napolnili s prstjo, nato smo v dve posadili krompir, v eno pa rdeči ribez.

Slika 24: Vrtna korita

Seveda so bili tudi pridelki obilnejši. Pridelali smo veliko jagod, krompirja, solate, čebule, korenja in seveda različnih zelišč, iz katerih smo pripravljali prve čajne mešanice, iz ostalih pridelkov pa okusne dodatke k šolski malici.

Slika 25: Pridelki

Poučno in motivacijsko naravnano sodelovanje v mreži šolskih ekovrtov ter veliko navdušenje dijakov sta nas že naslednje leto pripeljalo do naslednje širitve - tokrat na senčno stran strehe šole. Postavili smo tudi visoke grede. Zdaj smo postali že pravi vrtnarji. Naš uspeh smo hoteli pokazati okoliškim ustanovam, s katerimi smo želeli razviti tudi medsebojno sodelovanje. Junija 2016 smo zato organizirali velik in odmeven dogodek, ki so ga spremljali tudi časopisni in televizijski novinarji.

- **Spomladi 2016 smo vrt razširili z visokimi gredami**

Slika 26: Visoke grede in korita

- **Junija 2016 smo organizirali velik dogodek Zelena terasa nad Ljubljano**

Vrt smo predstavili okoliškim ustanovam, povabili pa smo tudi ekipo RTV, ki je posnela oddajo »Na vrtu«.

Slika 27: Snemanje prispevka za oddajo "Na vrtu"

- **Jeseni so nam prvič podelili znak Šolski ekovrt**

Jeseni so nam v mreži Šolskih ekovrtov prvič podelili znak Šolski ekovrt. Pot do tja je bila seveda dolga. Poleg ekoloških smernic pri vzdrževanju vrta smo morali na šoli poskrbeti tudi za ločeno zbiranje odpadkov, kompostiranje bioloških odpadkov in zbiranje deževnice. Naša kompostna kupa sta bila v uporabi že od samega začetka.

Slika 28: Kompostiranje bioloških odpadkov

Košice za ločeno zbiranje odpadkov smo namestili na vseh hodnikih. Deževnico smo začeli zbirati že takoj drugo leto, saj se je med prvimi počitnicami pokazalo, da vrta na strehi brez vode za zalivanje ne bomo mogli vzdrževati. Kako zelo pomembna je voda, smo žal ugotovili tudi avgusta ob vrnitvi v šolo, ko je namakalni sistem zatajil.

Slika 29: Posledice zatajitve namakalnega sistema

Izkazalo se je, da zastirka pri zadrževanju vlage res opravi veliko delo.

Slika 30: Zastirka

- **Aprila 2017 smo pričeli z vrtom pred šolo in zasadili maline**

Po pridobitvi znaka Šolski ekovrt se je naša motivacija za vrtnarjenje samo še stopnjevala, zato smo že nizali nove ideje. Ob spodbudi strokovne sodelavke Inštituta za trajnostni razvoj, ga. Jožice Fabjan, smo se opogumili in začeli z gradnjo vrta na tleh. Najprej smo v aprilu 2017 zasadili maline. Sadike je prispeval naš dijak. Pri delu nas ni oviral niti dež.

Slika 31: Gradnja vrta na tleh

- **Na šolski strehi smo dobili nove stanovalke**

V šolskem letu 2016/17 smo od jeseni dalje sodelovali z društvom Urbani čebelar. Čebelar g. Gorazd Trušnovec je vse leto vodil čebelarski krožek, v katerem smo začeli spoznavati življenje čebel. V mesecu aprilu smo na strehi dobili nove prebivalce – dva panja čebel. Očitno so se tam zelo dobro počutile, saj smo konec maja že prvič točili med. Prvo leto smo bili bogatejši za 46 kozarcev medu, ki smo ga dijakom in zaposlenim ponudili kot brezplačni zajtrk ob kruhu in maslu.

Slika 32: Čebelja panja na strehi šole in točenje medu

Ob pomoči ga. Jožice Fabjan smo gostili delavnico o izdelavi spiralnih zeliščnih gred za mentorje šolskih ekovrtov. V mesecu maju in juniju smo dve izdelali tudi pred vhodom v šolo.

- **Uredili in zasadili smo spiralno gredo in šolsko kratico kot zeliščni nasad**

V okviru projektne dneva za dijake 2. letnikov programa trgovec smo urejali travnate površine pred šolo. Začeli smo uresničevati idejo o postavitvi spiralnih gred, ki smo jih zasadili z zelišči. Ob njih smo postavili tudi dve vodni kotanji. Pri načrtovanju in delu nam je pomagala ga. Jožica Fabjan (strokovna sodelavka Inštituta za trajnostni razvoj).

Slika 33: Urejanje travnate površine pred šolo

Slika 34: Ureditev spiralnih gred

Slika 35: Spiralne grede so bile strokovno načrtovane

Slika 36: Strokovna pomoč ga. Jožice Fabjan

Na željo dijakov smo v neposredni bližini zeliščnih spiral izdelali tudi zeliščni nasad z imenom šole.

Slika 37: Zeliščni nasad z imenom šole

Slika 38: Dijaki so bili ponosni na končni rezultat

Ker si na šoli želimo več povezovanja in dobrih odnosov ter sonca v srcih, smo to posadili tudi na vrtu. Dobro energijo zeliščnih spiral smo povezali med seboj z nasadom timijana in ameriškega slamnika, za več sonca pa je ga. ravnateljica zasadila sončnico.

Slika 39: Simbolna zasaditev sončnice

Obiskala nas je tudi novinarka časopisa Delo Andreja Žibert, ki je o našem trudu napisala časopisni prispevek z naslovom Jagode s šolske strehe so slajše od kupljenih.

- **Ob svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč v šolskem letu 2017/18 smo zasadili bezeg**

Novo šolsko leto 2017/18 smo ob svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč začeli z zasaditvijo bezgov na senčno stran šole. Izbira rastline je bila tudi simbolna, saj naj bi zasajen bezeg v hišo prinesel zdravje in varnost. Poleg tega so dijaki pisali o svojih razmišljanjih ob dnevu, namenjenemu spominu na žrtve prometnih nesreč. Člani novinarskega krožka so dogodek spremljali, dogajanje zapisali in poskrbeli za galerijo utrinkov.

Slika 40: Zasaditev bezgov na senčno stran šole

Naš načrt za to leto je bil polepšati tudi senčno področje ob šolski stavbi. V senci krošenj smo uredili kotichek s klopmi. Ob sosednjem parkirišču smo prav tako uredili manjši kotichek in ga zasadili z jagodičevjem.

Slika 41: Ureditev koticčka pod krošnjami

Slika 42: Dvignjena cvetlična gredica

Ostanke kamena in peska pri izdelavi spiralnih gred smo spremenili v dvignjeno cvetlično gredico. Oblikovali smo osnovno gredico senčnega vrta in jo zasadili s trajnicami in grmičevjem.

Slika 43: Zasaditev s trajnicami

Slika 44: Vzdrževanje vrta

Seveda je bilo veliko dela tudi z vzdrževanjem že obstoječega vrta. Večino dela smo opravili v projektih dnevih, kjer so se izkazali dijaki 2. letnikov programa trgovec. Vedno se nam je pri delu prilegla dobra malica, kot so jagode s šolskega vrta.

Slika 45: Jagode s šolskega vrta

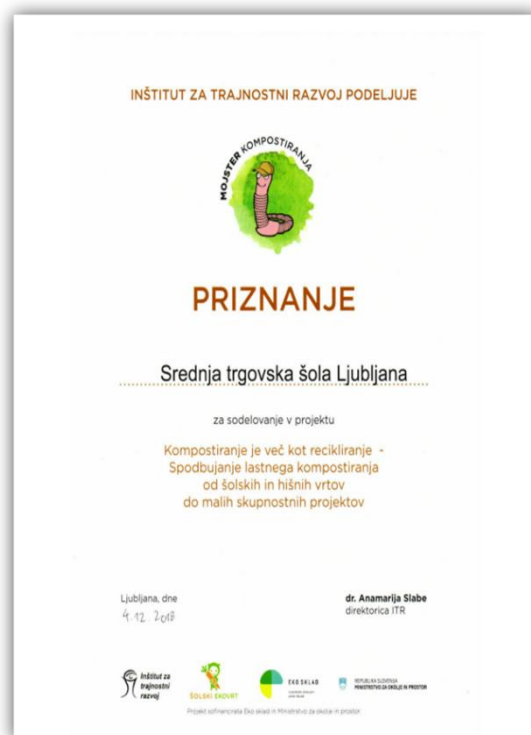
- **Obnovili smo znak Šolski ekovrt za obdobje 2018 – 2020**

V zadnjih dveh letih smo opravili veliko dela, zato se je ITR odločil, da naš znak Šolski ekovrt obnovi.

- **V letu 2018 smo sodelovali v projektu Kompostiranje je več kot recikliranje**

Skupni cilj projekta je bil uvajanje in spodbujanje lastnega kompostiranja organskih odpadkov kot najbolj okoljsko in stroškovno gospodarnega načina ravnanja z njimi. Inštitut za trajnostni razvoj je v projekt vključil preko 7000 učencev in dijakov, pomagal pa je s strokovnimi nasveti, izvedbo dogodkov in delavnic ter podporo pri postavitvi kompostnikov. Posebna motivacija nam je bilo sodelovanje pri natečaju za primere dobre prakse in priznanja za Mojstre kompostiranja ter sodelovanje na natečaju za oblikovanje logotipa za kompostiranje. Za uspešno usposabljanje in sodelovanje pri projektu smo prejeli znak Mojster kompostiranja.

Slika 46: Obnovitev znaka Šolski ekovrt in priznanje Mojster kompostiranja

Na nagradnem natečaju za oblikovanje logotipa za kompostiranje je naša dijakinja 2. letnika programa trgovec Sara Sterle s svojo risbo osvojila žirijo, ki je njeno risbo uporabila za naslovnico priročnika o kompostiranju Kompostiranje za šole, vrtce in gospodinjstva.

Slika 47: Oblikovanje logotipa za kompostiranje

- **Izvedba projekta Dobro za dobro**

Ker smo se pri svojem delu že veliko naučili, smo se s svojim projektom Dobro za dobro zahvalili naši največji donatorici različnih semen in sadik ga. Štefi Hitij. Na njenem vrtu smo izdelali spiralno gredo.

Slika 48: Načrtovanje in izvedba

Slika 49: Zahvala z izdelavo spiralne grede

- **Sivkina greda**

V maju 2019 smo v projektih šolski ekovrt razširili s sivkino gredo. Sivka se nam je namreč zelo priljubila pri izdelavi naših izdelkov. Ob tem smo uporabili tudi kompost, ki smo ga presejali in uporabili kot naravno gnojilo po celem šolskem vrtu.

Slika 50: Razširitev ekovrta s sivkino gredo

Slika 51: Uporaba šolskega komposta

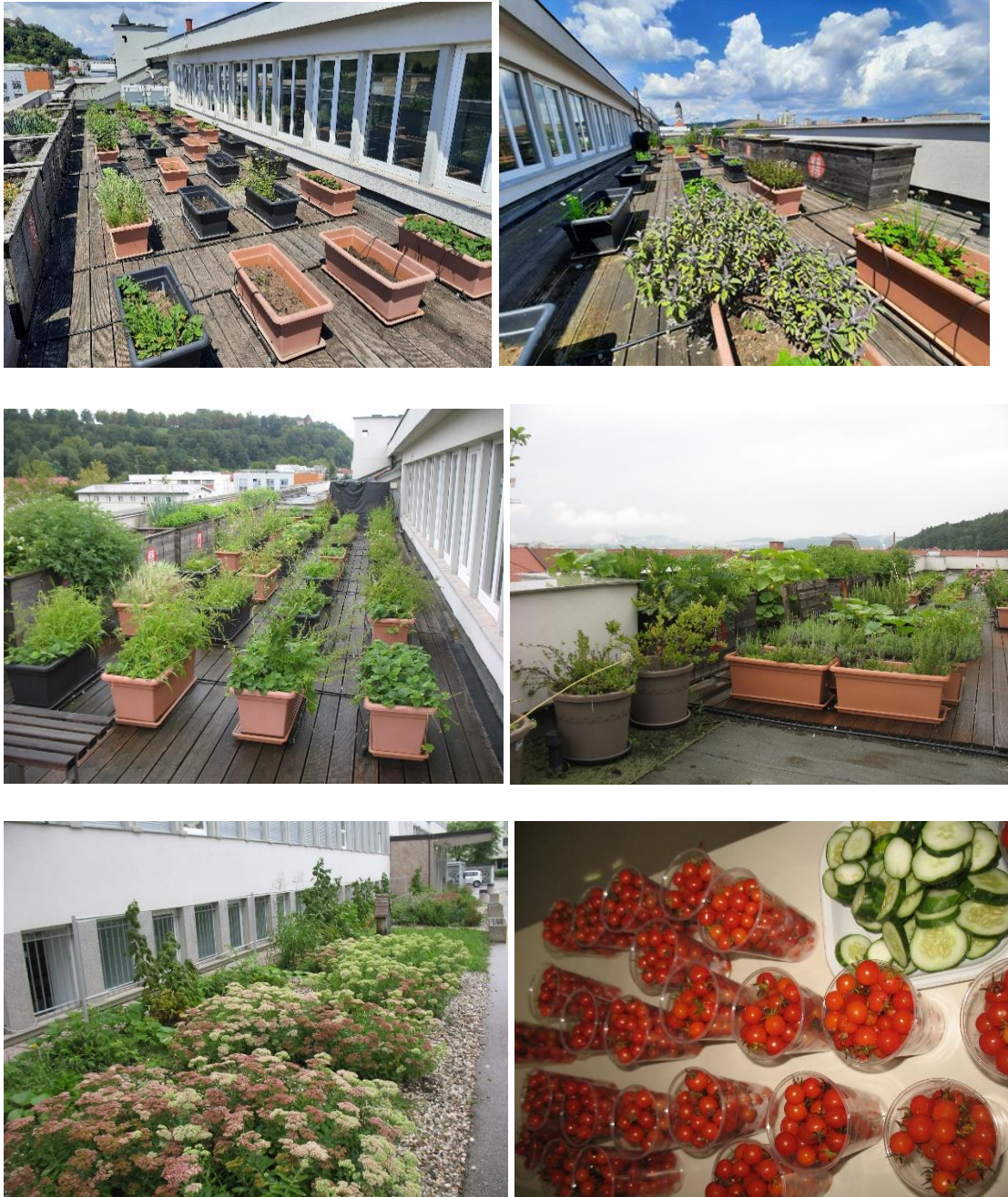
Slika 52: Sivkina greda

Slika 53: Nošnja komposta za korita in visoke grede

- Vzdrževanje šolskega vrta v času izrednih razmer

V času izrednih razmer je velik izziv predstavljalo že samo vzdrževanje vrta. A z veliko volje in ljubezni smo ga ohranili. Vrt pa je našo skrb povrnil z obilnimi pridelki.

Slika 54: Šolski vrt se je ohranil tudi v času izrednih razmer

- **Obnova znaka Šolski ekovrt za obdobje 2020 – 2022**

V decembru 2020 nam je Društvo Šolski ekovrtovi ponovno obnovil znak Šolski ekovrt.

- **Prenova vrta v šolskem letu 2021/22**

V mesecu novembru 2021 je bila potrebna prenova vrta in zaradi zapletov s kanalizacijskim omrežjem celo odstranitev senčne gredice. V pomoč so nam pristopili strokovno usposobljeni delavci, ki bodo prenovo zaključili ob koncu gradbenih del.

Slika 55: Obnova znaka Šolski ekovrt

Sadike rastlin smo razdelili med dijake in zaposlene ter mimoidoče iz lokalne skupnosti. Pogled na spremembe je bil prav žalosten. Razveselila nas je le urejenost preostalega zeliščnega vrta.

Slika 56: Pogled na nekdanji vrt in darovanje sadik

Čebelarstva zveza nam je darovala različne sadike, ki so popestrile naš vrt.

Slika 57: Nove sadike

- **Prenova vrta na strehi šole**

V maju 2022 smo izvedli temeljito prenovu vrta na strehi šole. Najbolj aktivni so bili dijaki 1. Ac razreda. Potrebno je bilo obnoviti lesene dele – visoke grede in tla. Premaze so nam delno podarili v podjetju Belinka. Korita smo dopolnili z ekološko zemljo in vrt z veseljem zasadili. Avgusta nas je čakalo na strehi prijetno zeleno presenečenje.

Slika 58: Prenovljen vrt na strehi šole

4.2 UPORABA SADJA, ZELENJAVE IN ZELIŠČ S ŠOLSKEGA VRTA

Naša šola je ekošola in to se opazi že takoj pri vstopu, saj avlo krasi zelena zastava, na katero je marsikdo ponosen, čeprav ne ve točno, koliko truda je vloženo vanjo. Zato smo se odločili, da vam to stvar predstavimo bolj od blizu. Srednja trgovska in aranžerska šola ima na strehi ustanove svoj ekovrt, kjer pridelamo kar veliko hrane. Šola uporablja za pridelavo izključno samo ekološka gnojila brez pesticidov in drugih škodljivih škropiv in prav s tem skrbimo za zdravo in kvalitetno pridelano hrano.

Pridelke z vrta pripravljamo kot brezplačni dodatek pri malici, ko organiziramo paradižnikov dan, krompirjev dan ipd. Nekaj pridelkov uporabimo tudi pri krožku Zdravko, kjer jih najprej spoznamo, potem pa tudi poskusimo kot solato ali napitek. Najljubši so nam seveda tisti, s katerimi se posladkamo kar na vrtu – ja, v mislih imamo jagode.

Na vrtu pridelamo tudi veliko čajev in zelišč, ki jih pobereemo, posušimo in pripravimo, nato pa kuhamo čaje ali jih embaliramo v našo unikatno embalažo, da nastanejo prikupna darilca.

Slika 59: Brezplačni eko dodatki ob šolski malici

Slika 60: Dijaki so veseli dobrot s šolskega vrta

Slika 61: Čaje pripravljamo iz zelišč, ki rastejo na šolskem vrta ali pa jih embaliramo v unikatne embalaže.

5 ČISTILNE AKCIJE

Na šoli v okviru projektnih dni vsako leto izvedemo tudi čistilne akcije, ko počistimo okolico šole, pograbimo listje in uredimo naš vrt.

Septembra 2018 smo sodelovali v veliki mednarodni akciji Očistimo svet 2018. Takrat smo očistili bližnjo okolico, skupaj s področjem Ljubljanskega gradu in nabrežjem Ljubljanice. Presenečeni smo bili, ker ni bilo veliko odpadkov, kar kaže na to, da je predel grajskega griča dobro vzdrževan. Še največ odpadkov je bilo pod grajskim zidom, kjer smo našli veliko koščkov stekla. Ob Ljubljanici smo našli tudi nenavadne odpadke - oblačila, registrske tablice, plenice, gramofon, zavezane vreče z neznano vsebino in seveda platenke, kozarce, papir.

Slika 62: Sodelovanje v mednarodni čistilni akciji

Slika 63: Udeleženci čistilne akcije

6 VODA IN VARČEVANJE

6.1 SVETOVNI DAN VODE

Dan je namenjen opozarjanju svetovne javnosti na omejenost in ogroženost naravnih vodnih virov. Praznujemo ga 22. marca - že od leta 1992. Vsako leto je določena tema, ki povzema najbolj aktualno problematiko v povezavi z vodami.

Podzemne vode ne vidimo, njen vpliv pa je viden povsod. Podzemna voda, daleč od oči, pod površjem, je skrit zaklad, ki bogati naša življenja. V najbolj sušnih delih sveta je ponekod edini vir vode, ki je prebivalstvu na voljo.

V svetovnem merilu je skoraj vsa tekoča sladka voda – podzemna voda. Zagotavlja nam vire pitne vode, podpira sanitarne sisteme, kmetijstvo in industrijo ter je pomembna za ekosisteme. Marsikje je človek s svojimi dejavnostmi kriv za prekomerno rabo in onesnaževanje podzemne vode. Spet drugje pa preprosto sploh ne vemo, koliko vode je pod površjem.

Podzemna voda bo imela ključno vlogo pri prilagajanju na podnebne spremembe. Da bi lahko trajnostno upravljali s tem dragocenim virom, se moramo povezati in delovati skupaj. Čeprav je ne vidimo, moramo podzemno vodo bolje spoznati in razumeti njeno neprecenljivo vlogo.

Na šoli izvajamo več različnih dejavnosti s področja varčevanja vode:

- izdelovanje opozorilnih in ozaveščevalnih napisov,
- zbiranje deževnice s strehe šole za zalivanje vrta,
- zbiranje deževnice s strehe šole za zalivanje rož in rastlin v šoli.

6.2 VARČEVANJE VODE IN ENERGIJE NA NAŠI ŠOLI

Slika 64: Namakalni sistem iz deževnice

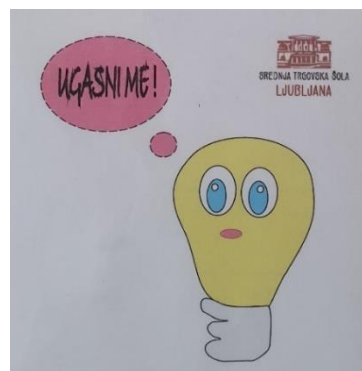
Na šoli se zavedamo pomena varčevanja, kar smo podprli tudi z različnimi projekti. Na strehi naše šole imamo dvakrat po 2.000 litrov cisterne za zbiranje deževnice. Imamo vgrajen tudi namakalni sistem, s katerim zalivamo naš vrt in druge rastline (npr. sadike).

Imamo tudi projekt Kapljica, s katerim opozarjamo na manjšo porabo vode. Izvedli so ga dijaki aranžerske smeri leta 2017. Naredili so nalepke z simbolom kapljice, pod katero piše VARUJ SVOJO KAPLJICO VODE. Te nalepke so nalepili po celi šoli zraven umivalnikov. Še danes nas opozarjajo na pomen varčevanja z vodo.

Slika 65: Projekt Kapljica

Leto kasneje so naredili tudi nalepke s simbolom žarnice, na katerih piše UGASNI LUČ. Te nalepke so nalepili po celi šoli zraven stikal, da z njimi opozarjajo, da ugašamo luči, saj s tem prihranimo pri elektriki.

Slika 66: Opozarjanje na ugašanje luči

Naredili so tudi nalepke, na katerih je simbol packe, z napisom NE BODI PACKA. Polepljene so po šolskih sanitarijah in nas spominjajo na ohranjanje čistoče sanitarnih prostorov.

Slika 67: Opozorjanje na ohranjanje čistoče v sanitarnih prostorih

Na šoli imamo tudi ekopapir, ki je rezultat uporabe inovativne tehnologije regeneriranja celuloze brez neposredne sečnje dreves. Surovina teh brisač je tetrapak embalaža.

Slika 68: Eko papirnati papir in brisače

7 UPORABA ELEKTRONSKE POŠTE ZA KOMUNIKACIJO S STARŠI

Časi kovida so prinesli tudi pozitivne posledice. Seveda je pouk kar nekaj časa potekal preko Zooma in spletnih učilnic. Ker ni bilo sestankov, srečanj in druženj v živo, se je naša komunikacija s starši preselila na splet preko elektronske pošte in zoom-srečanj. To je nekaterim staršev olajšalo obiskovanje govorilnih ur in roditeljskih sestankov. Tudi opravičevanje odsotnosti je še vedno največkrat preko e-pošte, kar pripomore k varčevanju papirja.

Slika 69: Elektronska pošta zmanjšuje uporabo papirja

8 RECIKLIRANJE

Projekti v povezavi z recikliranjem na Srednji trgovski in aranžerski šoli Ljubljana so:

- umetniško ustvarjanje z ekomateriali,
- odpadkom damo novo življenje,
- učilnica reciklirnica,
- Ne zavrzi oblek, ohrani planet.

8.1 UMETNIŠKO USTVARJANJE Z EKOMATERIALI

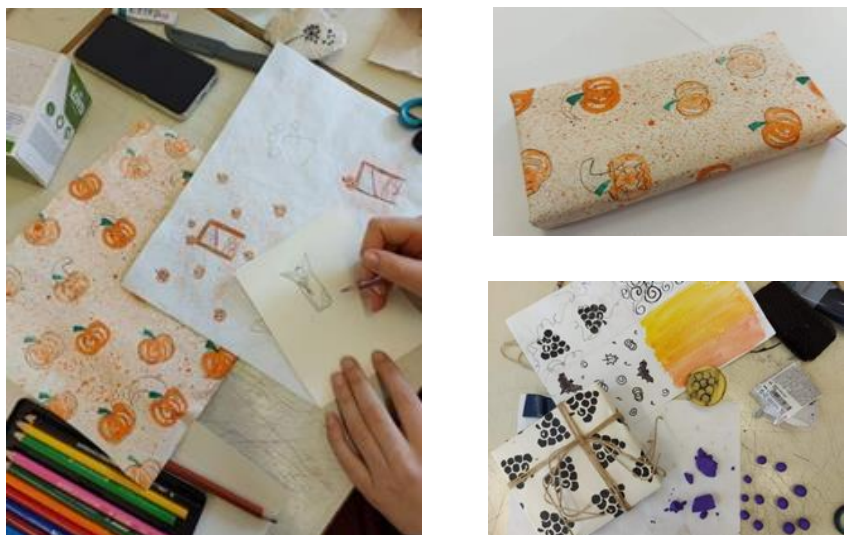
Od leta 2017 projekt izvajamo vsako leto pod mentorstvom prof. Andreje Peteros in Mateje Smole. V njem sodelujejo dijaki programa aranžerski tehnik. Do odlične ideje za projekt smo s skupnimi močmi prišli dijaki in profesorji.

8.2 ODPADKOM DAMO NOVO ŽIVLJENJE

Ker se zavedamo, da so surovine pomembne, pri različnih aktivnostih uporabljamo tudi odpadke. Skoraj vsak odpadke se namreč lahko ponovno uporabi. Odzivi po končanih projektih so navdihujoči.

8.3 UČILNICA RECIKLIRNICA

Tudi ta projekt je pisan na kožo našim aranžerjem. Njihove izložbe in izdelki se lahko predelujejo in materiali ponovno uporabljajo. Nove zamisli so vedno kombinacija idej dijakov in učiteljev. Zanimiv projekt je bil npr. izdelava papirja za ovijanje.

Slika 70: Recikliranje materialov za oblikovanje

Slika 71: Sejemske postavitve in svetila se tudi reciklirajo

8.4 NE ZAVRZI OBLEK, OHRANI PLANET

Projekt poteka pod mentorstvom prof. Jasne Čot in Maje Fabjan. V sklopu projekta imajo dijaki programa trgovec vsako leto več dejavnosti.

- **Šivanje vzglavnikov iz odpadnih oblačil**

Iz starih, neuporabnih puloverjev lahko dijaki izdelajo mehke blazine, ki jih napolnijo s koščki tekstilnih ostankov. Za večji umetniški vtis jih lahko okrasijo s poslikavo ali našitki.

Slika 72: Izdelovanje blazin iz starih puloverjev

9 OBLAČILA

9.1 IZMENJEVALNICA OBLAČIL

Že kar nekaj let na šoli redno poteka Izmenjevalnica oblačil. Vodi jo profesorica Jasna Čot s skupino dijakov. V Izmenjevalnico lahko vsak prinese svoja oblačila, ki jih ne uporablja več in si izbere kakšen nov modni kos obleke iz druge roke. S sodelovanjem v tem projektu so nas navdušili tudi starši, ki nas vsako leto obdarijo s polnimi škatlami oblačil.

V času korone je Izmenjevalnica oblačil potekala kar na prostem pred stavbo šole. Odziv je bil zelo velik, saj smo bili zanimivi tudi za mimoidoče.

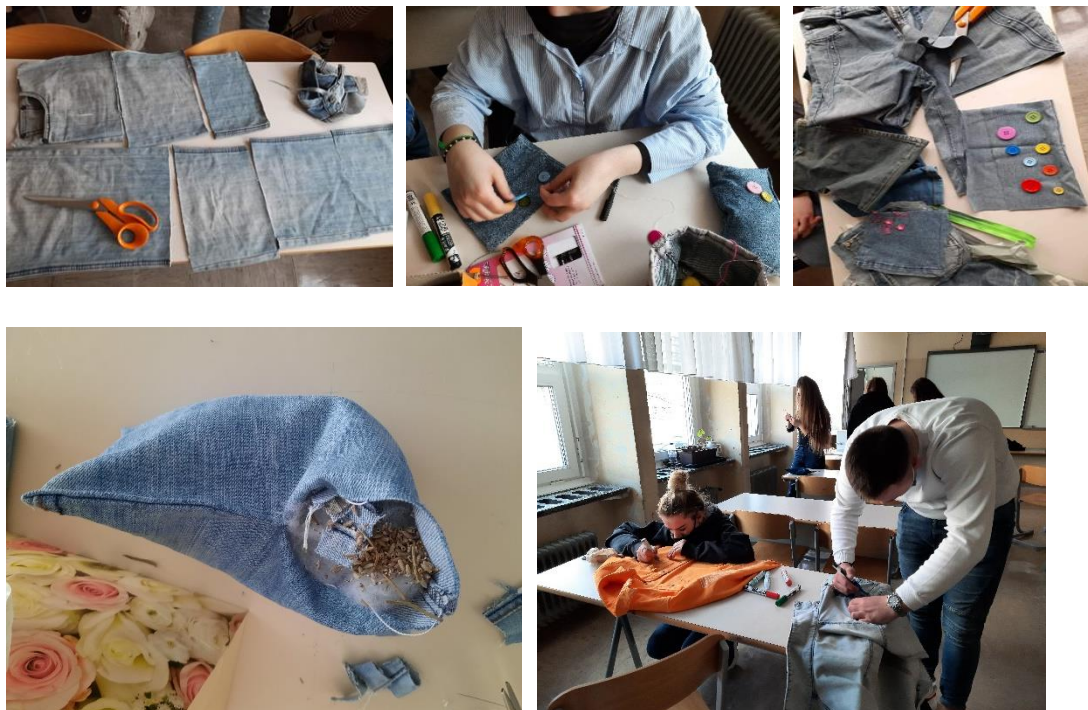
Slika 73: Izmenjevalnica oblačil v prosotrih šole

Slika 74: V času korone je Izmenjevalnica potekala na prostem

9.2 RECIKLIRANJE / PREDELAVA OBLAČIL

V šolski Izmenjevalnici oblačil se najdejo tudi oblačila, ki se ne izmenjajo ali pa so poškodovana. Ta postanejo krasna surovina za reciklažo oz. predelavo v nove izdelke.

Slika 75: Predelava oblačil

9.3 # DAN V RABLJENIH OBLAČILIH

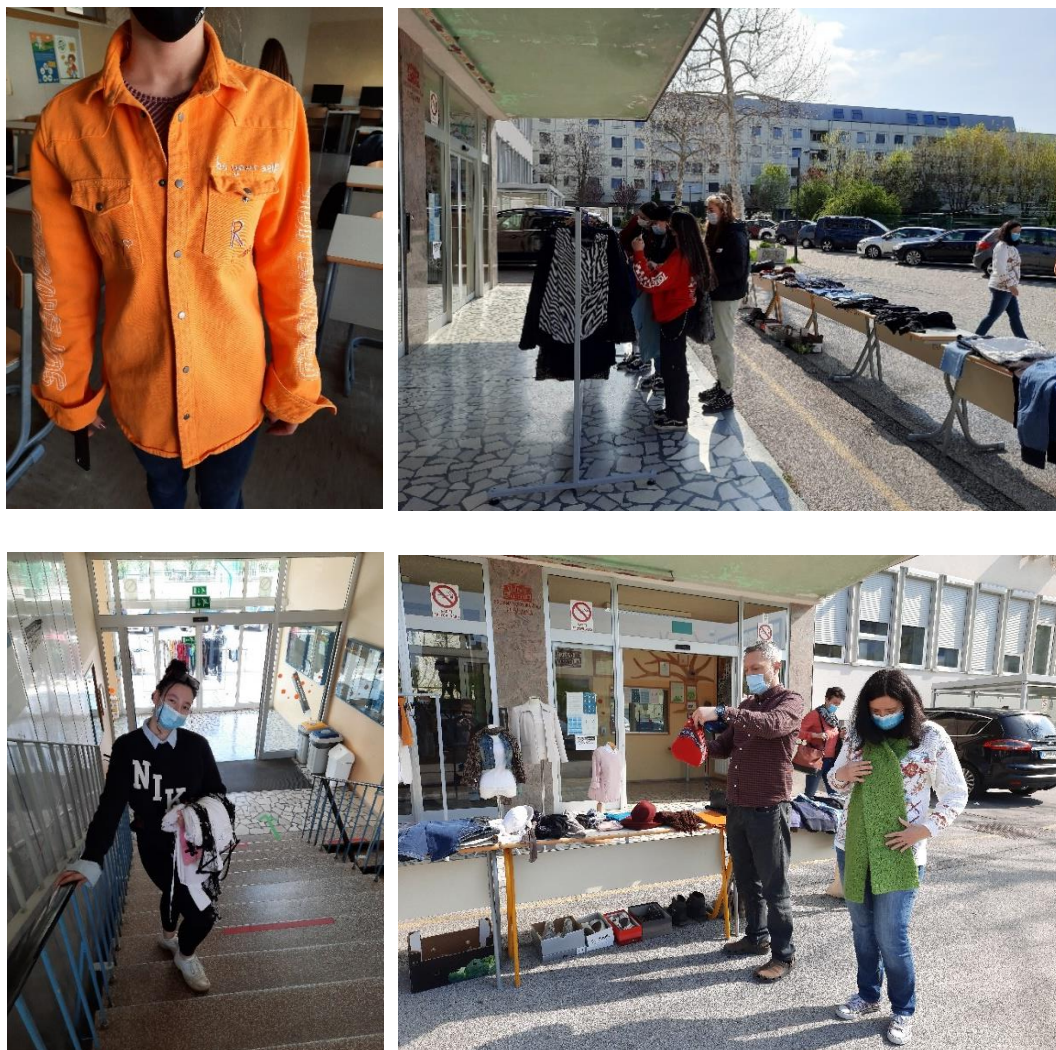
V letu 2021 smo v okviru projekta Evropski teden zmanjševanja odpadkov sodelovali tudi v akciji Dan v rabljenih oblačilih. Na ta dan smo se oblekli v rabljena oblačila, nato pa se fotografirali in objavili na socialnih omrežjih.

SODELUJ TUDI TI!

**OBLECI RABLJENO OBLAČILO IN
OBJAVI FOTKO!**

Slika 76: Vabilo za akcijo Dan v rabljenih oblačilih

Slika 77: Dan v rabljenih oblačilih

9.4 MLADI POROČEVALCI ZA OKOLJE

V šolskem letu 2021/22 so Mladi poročevalci za okolje pod vodstvom prof. A. Medved sodelovali v mednarodnem projektu (YRE – Young Reporters for Environment). Dijaki, ki so vztrajali do konca, so: Taja Lavrič (4. Cb), Klara Novak (4. Ca), Marko Jovanović (3. Ac), Zala Šipek in Klara Semprimožnik (3. Cb) ter Tjaša Tanja Marolt (3. Ca). Njihove mentorice so: D. Ivanič, M. Fabjan in A. Medved.

V mednarodnem projektu za varstvo okolja so se povezali z mladostniki iz Turčije, ki so člani Golden Orange Youth Cluba. Skupaj so se odločili, da se bodo udeležili mednarodnega tekmovanja za najboljši ekoprispevek. Tako so se sestajali pet mesecev, raziskovali hitro modo in na koncu ustvarili promocijski video prispevek o hitri modi ('fast fashion'), ki je pogosto prva

odločitev milijard potrošnikov po celem svetu. Vse svoje zamisli so si izmenjevali preko Zooma in na Discordu. Njihovo raziskovanje je temeljilo na pridobivanju novih podatkov z branjem člankom in brskanjem po medmrežju, gledanju video posnetkov na temo hitre mode in rabljenega tekstila. Pripravili, izvedli in analizirali so anketo o hitri modi. Obiskali in ogledali so si trgovine z rabljenimi oblačili in bazar z oblačil. Okraševali so blazine iz rabljenih oblačil. Sodelovali so pri izmenjavi oblačil.

Z njihovim video posnetkom z naslovom 'Fashionably Fast' želijo povečati ozaveščenost, da hitra moda vedno bolj obremenjuje okolje zaradi vedno večje potrošnje. Kupimo, česar ne potrebujemo, in vse bolj smo dovzetni na vplive družbe, da kupujemo vedno več. Na žalost multinacionalni proizvajalci in maloprodaja oblačil izkoriščajo nižje kvalificirano delovno silo, ki vključuje predvsem ženske in otroke, ki se manj pogosto priključijo sindikatom, da bi se lahko uspešno uprli nečloveškim delovnim razmeram, zato ostanejo te krivice neopažene. Poleg tega potrošniki brez kančka krive vesti nenačrtno in lahkomišlno odvržemo še čisto dobra oblačila in samo povečujemo odpadni tekstil.

Promocijski video 'Fashionably Fast' poudarja problem hitre mode in potrošniško-materialistične naravnosti celotne družbe. Izboljšati želimo odnos družbe do ponovne uporabe oblačil, do kupovanja že rabljene obleke in do izmenjave oblačil ali celo samostojne izdelave enostavnih oblačil iz rabljenih.

Video 'Fashionably Fast' si lahko ogledate na povezavi: [https://youtu.be/ faulkfrd34](https://youtu.be/faulkfrd34)

10 OSTALI PROJEKTI

10.1 IZDELAVA PLAKATOV ZA OSVEŠČANJE

Dijaki programa aranžerski tehnik so v projektu Kompostiranje je več kot recikliranje izdelali plakate, ki nas osveščajo, kateri izdelki sodijo na kompost in kateri ne. Svoj umetniški pečat so pustili tudi na odpadnih vedrih iz šolske kuhinje. Z omenjenimi izdelki so dijaki programa trgovec opremili vse kotičke za zbiranje odpadkov na hodnikih šole.

Slika 78: Osveščanje o pomenu kompostiranja

10.2 EKOPRAZNIK

Ekopraznik je pred posebnimi kovidnimi razmerami vsako leto potekal v začetku septembra. Poslanstvo ekopraznika je promocija ekološkega in zdravega življenjskega sloga: osveščanje, izobraževanje in informiranje o ekološki in zdravi prehrani, gospodinjstvu, bivanju, telesni negi ter pomoč pri tem, da bi tudi kot potrošniki lahko vsak dan dejavno skrbeli za svoje zdravje in zdravje planeta ter se znali izogniti proizvodom, ki so s tega vidika manj ustrezni ali celo škodljivi.

Z namenom približati ekoživila in ekološko kmetovanje javnosti je Inštitut za trajnostni razvoj leta 2002 skupaj z Združenjem ekoloških kmetov osrednje Slovenije organiziral prvi ekopraznik v Ljubljani. V nadaljnjih letih so bili ekoprazniki v Ljubljani na Pogačarjevem trgu največje slovenske prireditve, namenjene predstavljanju ekoživil in ekološkega kmetijstva.

Na ta dan se na osrednji ljubljanski tržnici zberejo vrtci, šole, ekološke kmetije, podjetja – vsi, ki jih zanima ekološko. Naša šola je sodelovala s svojo stojnico, kjer smo predstavili naš ekološki vrt z dvema panjema čebel in naše pridelke oz. izdelke, ki smo jih namenili tudi za prodajo. Na dogodku je bilo veliko obiskovalcev, prav tako tudi pred našo stojnico. Še posebej zanimivo je bilo srečanje z dijaki, ki so šolanje zaključili že precej let nazaj.

Za igralce na srečo je bila organizirana nagradna igra, za katero je naša šola prispevala dve darili – kozarček šolskega medu in kozarček čaja.

Slika 79: Ekopraznik na osrednji ljubljanski tržnici

11 ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA

11.1 HRANA NI ZA TJA V EN DAN

Na naši šoli se zavzemamo za zmanjšanje odpadkov, tako doma kot v šoli. Seveda je še posebej pomembno zmanjševanje odpadkov hrane. Zato imamo dijaki za malico na voljo več menijev, med katerimi lahko izbiramo. Pa vendar opažamo, da veliko dijakov ne je šolske malice, čeprav so naročeni nanjo. Malico, ki ostane, zberemo in jo ponudimo ostalim dijakom. Bolje pa bi seveda bilo, da bi dijaki izbrali malico, ki jim je všeč, in bi tako zmanjšali odpadke hrane.

Po raziskavah Statističnega Urada Republike Slovenije smo v letu 2020 zavrgli 2 % več hrane kot leta 2019. Tako je nastalo 143.570 ton odpadne hrane, leta 2019 pa 140.804 tone. Predvidevamo, da je to posledica pandemije.

Kupljena živila morajo biti pravilno shranjena, da se ne pokvarijo prehitro, zato je zelo pomembno branje deklaracij na izdelku. Da bi zavrgli manj hrane, je priporočljivo nakupovanje hrane šele potem, ko smo porabili tisto, ki jo že imamo doma.

O pomenu zmanjševanja odpadne hrane smo se pogovarjali tudi na krožku Zdravko, ki je potekal vsako leto v času glavnega odmora. Žal ga je čas pandemije prekinil za kar 3 leta, tako da upamo, da se bo kmalu vrnil. Krožek je bil vedno zelo obiskovan.

Pri nas že poteka zbiranje organskih odpadkov v manjša vedra, ki se nahajajo na vsakem hodniku ustanove. Te zbrane odpadke damo na kompost, ki se nahaja zunaj ustanove. Za odpadke od malice pa poskrbi ponudnik prehrane na šoli.

Slika 80: Pozivi k akciji

11.2 MLEKASTIČNO

Pri projektu Mlekastično smo raziskovali, od kod in kako prihaja slovensko mleko ter njegovo pot do kozarca. Ugotovili smo, kakšen je pomen in vpliv lokalne samooskrbe z mlekom, ter se seznanili s skrbjo za živali. Če še ne veste, je kakovost mleka odvisna od same krave, njenega načina življenja in prehranjevanja ter uživanja dodatna hranil. Naj omenimo, da je Slovenija dežela belega zlata. To lahko ugotovimo tudi po številu mlekarn, ki so naslednje:

- Ljubljanske mlekarne,
- Mlekarne Celeia,
- Pomurske mlekarne,
- Mlekarne Planika,
- Mlekarne Krepko.

Slovensko mleko je nekaj posebnega, saj se večinoma prideluje na manjših do srednje velikih družinskih kmetijah. V Sloveniji se je tako v letu 2019 z rejo goveda ukvarjalo približno 30.000 kmetijskih gospodarstev, ki so skupaj redila približno 483.000 glav goveda, od tega več kot 100.000 krav molznic.

Odkup kravjega mleka se je od leta 2000 povečal skoraj za 30 %, v zadnjih 10 letih pa za 12 %. S kmetijskih gospodarstev v Sloveniji je bilo odkupljenih okrog 589.000 ton mleka ali za 1,5 % več kot leto prej. Od tega so ga slovenske mlekarne odkupile skoraj 416.000 ton ali za 0,5 % manj kot leto prej. Delež mleka, ki so ga odkupile slovenske mlekarne (70,6 %), se je zato v letu 2021 nekoliko znižal.

Slovenske mlekarne in trgovci potrošnike vabijo, da v trgovini izberejo slovenske izdelke in s tem pomagajo slovenskim kmetom in slovenski mlečni industriji, zato ponujajo priljubljene izdelke po znižanih cenah.

Mlekarne Celeia imajo največ dobavnikov s slovenskih kmetij, kar 900. Zavezani so h kakovosti in tradiciji pridelave prvovrstnega mleka.

Slika 81: Oznaka Izbrana kakovost

Oznaka Izbrana kakovost se uporablja izključno za izdelke, pridelane in predelane v Sloveniji. Ljubljanske mlekarne so največja mlekarna, ki je praznovala 60 let delovanja. Imajo največjo proizvodnjo mleka.

Ti podatki nam povedo, da je Slovenija samooskrbna z mlekom. Naj omenimo, da ima Slovenija toliko mleka, da ga tudi izvažata v tuje oz. sosednje države.

Znak Ekolist zagotavlja, da je bilo živilo pridelano v skladu z ekološkim načinom pridelave.

Slika 82: Znak Ekolist

O pomenu mleka v naši prehrani smo izvedeli veliko, saj se mleko uporablja tudi v več različnih izdelkih: siru, skuti, jogurtu, sladoledu, kefirju, mlečnih napitkih, smetanah in maslu. V projektu smo raziskovali, katere vrste mleka največkrat uporabljamo, s kolikšnim deležem mlečnih maščob, dodatkov in koliko ga dnevno spijemo. Kot bodoči prodajalci smo preverili največkrat uporabljeno embalažo ter morebitne zdravstvene zadržke.

Projekt Mlekastično smo na šoli prvič izvajali v času dela od doma, zato je dobil še dodaten pomen. Zaradi raziskovanja in iskanja informacij pri dijakih in zaposlenih smo v e-Asistentu odprli svoj kanal, kamor smo zbirali podatke. Na ta način smo se povezali v eno skupino, kar smo v tistih dneh resnično zelo potrebovali. Glavna skupina raziskovalcev se je skupne naloge lotila s srečanja na daljavo in tako smo odkrili tudi nov način učenja, pri katerem smo res uživali.

11.3 ALTERMED

Naša šola je leta 2022 sodelovala na sejmu Altermed v Celju, kjer so imele glavno besedo naše čebelice.

Slika 83: Sodelovanje na sejmju

Predstavitve so bile namenjene promociji zdravja s poudarkom na izbiri zdravega življenjskega sloga in kakovosti življenja. V ospredju je bila vzgoja za zdravje, katera je bila opredeljena skozi cilje, v katerih so sledili odpravljanju slabih prehranskih navad in razvad, dajali poudarek večji telesni aktivnosti, zdravim medsebojnim odnosom, zdravi in uravnoteženi prehrani, lokalno pridelani in predlani hrani, varnem okolju. Večji poudarek so posvetili osveščenosti, motivaciji in odgovornosti posameznika za lastno zdravje in organizirano vključevanje v lokalno okolje.

Vse to so vodila naše šole, ki nas z delom na vrtu in uporabo svojih zdravih pridelkov usmerja k bolj zdravemu načinu življenja in prehranjevanja.

11.4 ŠOLSKI MED

Na naši šoli imamo dva panja čebel. Čebele nabirajo večinoma gozdni med, ki je po zagotovilih našega čebelarja, g. Gorazda Trušnovca, zelo dobre kakovosti. Med imamo poleg kruha in masla vsak dan na voljo kot brezplačni šolski zajtrk za dijake in zaposlene.

Slika 84: Čebelja panja sta nameščena na strehi šole

- **Pa še nekaj informacij o medu:**

Med vsebuje 80 % sladkorjev. Vsebuje tudi vitamine, ki so iz skupine B in C ter minerale, kot so baker, železo, natrij, fosfor, kalcij, magnezij itd.

Mineralno najbogatejši je kostonjev med, ki vsebuje tudi do 1,3 % mineralnih snovi. Sestava medu je povezana s kakovostjo in vrsto rastline, iz katere čebele črpajo medičino. Med vsebuje tudi številne koristne snovi za zdravje ljudi. Ugodno vpliva pri različnih prehladih in vnetjih. Uživanje medu v priporočenih količinah lahko ob redni in uravnoteženi prehrani ter zdravem načinu življenja deluje pozitivno na zdravje.

Spodaj prilagamo še nekaj fotografij pridobivanja in pokušine našega šolskega medu.

Slika 85: Pridobivanje medu

Slika 86: Vsak dan brezplačni zajtrk; kruh, maslo in šolski med

11.5 KAJ JEMO? – RAZISKOVANJE DEKLARACIJ NA EMBALAŽI ŽIVILSKIH IZDELKOV

Slovenci najpogosteje jemo krompir, žito in meso. Stopnja samooskrbe v Sloveniji zlasti z zelenjavo, krompirjem in žiti žal upada. Hrana v Evropi in Severni Ameriki ima največji vpliv na okolje in je povod mnogih negativnih vplivov.

Kaj točno jemo, smo se skozi vsa leta učili in raziskovali pri predmetu poznavanje blaga, in sicer pri področju živilskih izdelkov. Za dobrega prodajalca je pomembno razpoznavanje podatkov na deklaracijah. Pa pogledjmo, katere podatke mora deklaracija vsebovati, da se izdelek lahko prodaja. Ti podatki so naslednji:

- ime živila,
- blagovna znamka,
- sestavine,
- alergeni v odebeljeni pisavi,
- datum minimalne trajnosti/ datum uporabe,
- navodila za uporabo,
- energijska vrednost,
- država porekla,
- neto količina živila,
- naziv proizvajalca in uvoznika,
- pogoji za shranjevanje.

Slika 87: Deklaracija

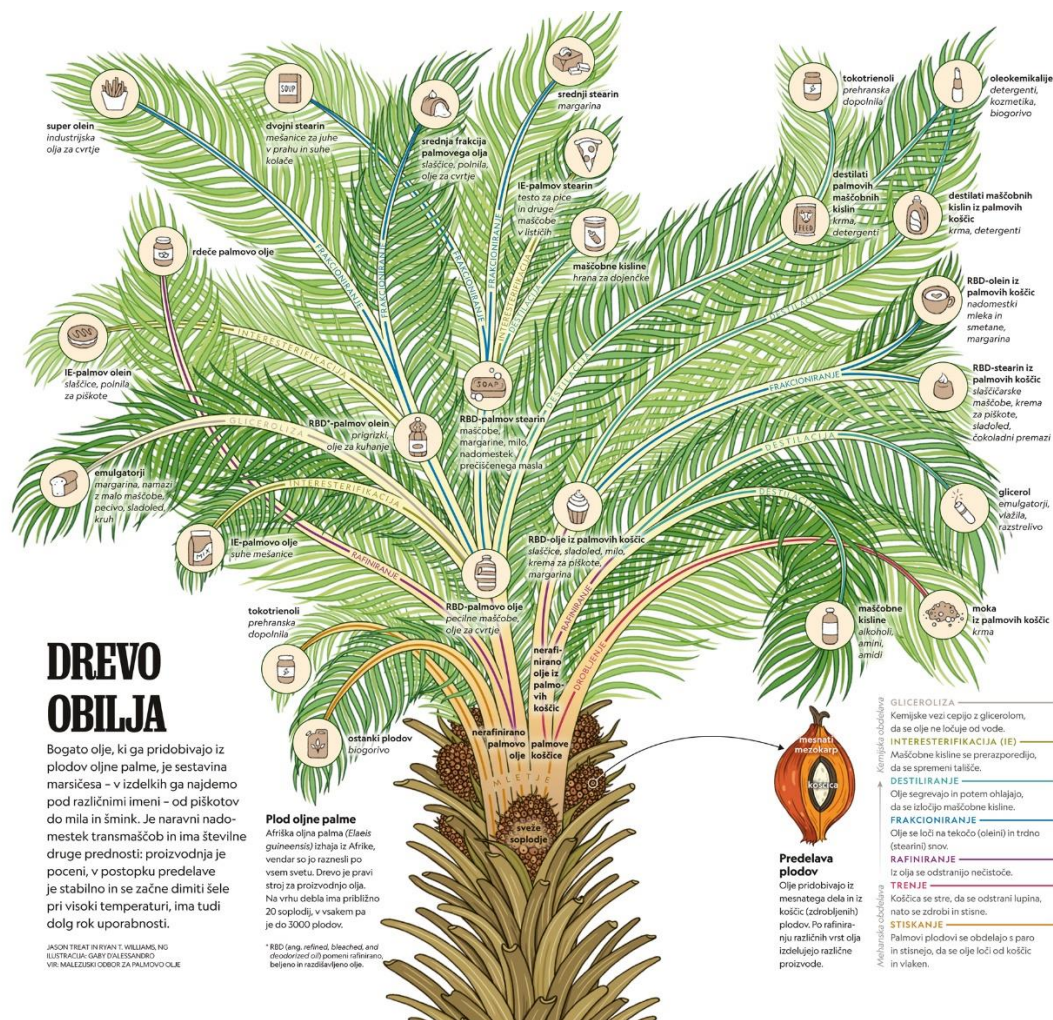
Pri raziskovanju deklaracij smo se večkrat zamislil nad tem, kakšno hrano največkrat uživamo. Med sestavinami so se namreč znašle tudi precej nezdrave. Ugotovili smo, da se v veliko izdelkih pojavlja palmino olje, o katerem smo se ukvarjali pri naslednjem projektu in ga bomo podrobneje predstavili v naslednjem poglavju.

11.6 RAZISKOVANJE UPORABE PALMOVEGA OLJA V ŠOLSKI KUHINJI IN DRUGIH IZDELKIH

V šolskem letu 2021/22 smo štiri skupine dijakov 2. letnika programa trgovec izvedle raziskavo o palminih maščobah. Imeli smo tekmovanje, zato je bilo raziskovanje še toliko bolj zanimivo.

Odkrivali smo zgodovino uporabe teh maščob, gojenje palm, pridobivanje olja ter masti in uporabo na različnih področjih. Spoznavali smo glavne države proizvajalke, vpliv današnjega načina gojenja palm na okolje ter slabosti prekomerne proizvodnje in uporabe. Seznanili smo se tudi s predpisi o označevanju živil in vplivu na naše zdravje.

Pregledali smo deklaracije izdelkov, ki jih sami uporabljamo in poiskali vsebnost palminih maščob. Rezultati so nas presenetili in pretresli.

Slika 88: Oljna palma

12 IZVAJANJE AKTIVNOSTI ZA ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

Na naši šoli se izvajajo različne aktivnosti za naše zdravje. Pred kratkim se je končal projekt meditacije, ki je potekal v vseh oddelkih naše šole več kot dva tedna po 3 minute. Zunaj šolskega časa je na razpolago tudi šolski fitnes in vse druge aktivnosti, ki so povezani s športom.

Vsako leto imamo organizirane športne dni, pri katerih lahko izbiramo med različnimi dejavnostmi. Organizirane smo imeli tudi različne športne izzive, ki so bili izvedeni z namenom, da izboljšajo našo kondicijo in razširijo naša obzorja. Sodelujemo pa tudi na različnih športnih tekmovanjih.

Posamezni učitelji s kratkimi razgibavanji poskrbijo, da se nadihamo svežega zraka tudi pri pouku. Pri drugih učiteljih se učimo sproščanja in umirjanja. Vsi pa poudarjajo pomen gibanja in zdrave prehrane.

Slika 89: Gibanje je del pouka

13 TRAJNOSTNO UČENJE

Naša šola je zelo trajnostno naravnana, zato so te vsebine vključene v različne predmete in aktivnosti, ki jih izvajamo. Med najodmevnejšimi so:

- Ekokviz,
- ozaveščanje o trajnostni mobilnosti,
- podnebne spremembe,
- spodbujanje in ozaveščanje dijakov na področju transporta,
- razrednikov dan,
- znanje o gozdovih - gozdni cikel,
- izvedba izobraževanja o izbrani živalski vrsti,
- izobraževanje o trajnostnem razvoju v Sloveniji in globalno.

13.1 EKOKVIZ

V okviru Ekošole je vsako leto organiziran Ekokviz, v katerem sodelujemo tudi mi. Tekmovanje se najprej izvede na šolski ravni, najboljši dijaki pa se udeležijo tudi državnega tekmovanja. Mentorica šolskega tekmovanja je prof. Mojca Velkovrh Slunečko.

Vsako leto je za tekmovanje izbrano določeno področje okoljskih problemov, za katerega dobimo gradivo, da se tako lažje pripravljamo. Pri tem pridobimo veliko novega znanja in začnemo razmišljati o priložnostih, ki nam jih ponuja narava. Vsako leto znova se zavedamo pomena ohranjanja narave in iščemo rešitve za okoljske probleme.

13.2 OZAVEŠČANJE O TRAJNOSTI MOBILNOSTI

Trajnostna mobilnost vključuje hojo, kolesarjenje, uporabo javnega potniškega prometa in alternativne oblike mobilnosti.

Njen cilj je zagotavljanje učinkovite in enakopravne dostopnosti za vse, pri čemer je poudarek na omejevanju osebnega motornega prometa in porabe energije ter na spodbujanju trajnostnih potovalnih načinov.

Z doseganjem ciljev trajnostne mobilnosti prispevamo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, čistejšemu zraku v mestih, večji kakovosti bivanja, javnemu zdravju in socialni pravičnosti. Uveljavljanje načel trajnostne mobilnosti v mestih pospešuje tudi lokalno gospodarstvo.

Na šoli se tega problema zavedamo in zato poskušamo pri svojih aktivnostih čim večkrat uporabljati trajnostne načine. Poseben izziv nam je organizacija razrednikovih dni, ker takrat sami izbiramo aktivnost, lokacijo in način mobilnosti. Doslej smo največkrat uporabili lokacije, ki so dostopne peš, ali pa smo za prevoz uporabili vlak.

Slika 90: Trajnostna mobilnost

13.3 PODNEBNE SPREMEMBE

To je področje, ki se ga zelo dobro zavedamo tudi mi. O tej tematiki se pogovarjamo pri različnih predmetih, saj vemo, da lahko vsak od nas prispeva k zmanjšanju vpliva na podnebne spremembe.

Z vsemi aktivnostmi, ki jih na naši trajnostno naravnani šoli izvajamo, pridobivamo nov pogled na to problematiko in iščemo dodatne rešitve.

Lansko leto nam je tudi narava zelo intenzivno pokazala, kakšen vpliv imajo te spremembe na naše življenje. Res je čas, da ukrepamo.

13.4 SPODBUJANJE IN OZAVEŠČANJE DIJAKOV NA PODROČJU TRANSPORTA

Zavedamo se, da bi na tem področju lahko še veliko naredili, saj se večina dijakov v šolo pripelje, četudi bi lahko prišli peš ali s kolesom.

Rešitve uporabimo v sklopu razrednikovega dneva, ki nam ga je že pred petimi leti podarila ga. ravnateljica.

13.5 RAZREDNIKOV DAN

Že nekaj let imamo razredi možnost, da skupaj z razrednikom organiziramo razrednikov dan. Pri tem pazimo, da smo trajnostno naravnani in zato izberemo za prevoz avtobus ali vlak ali pa se odpravimo peš.

Naš zadnji razrednikov dan je bil v maju 2022. Preživeli smo ga na jezeru Zbilje. Naša pot se je začela v centru mesta in se nadaljevala z mestnim avtobusom do končne postaje v Medvodah. Nato smo se peš odpravili do jezera, ki je oddaljeno 2 km in približno 30 min hoje. Na jezeru smo izvedeli piknik na travniku in se zelo zabavali. Na koncu smo tudi počistili za seboj in ekološko ravnali z odpadki. V mesto smo se vrnili na enak način - najprej peš do končne postaje v Medvodah, nato pa z avtobusom do centra mesta.

13.6 ZNANJE O GOZDOVIH – GOZDNI CIKEL

Slika 91: Znanje o gozdovih

Gozdovi so naravna dobrina, ki jo moramo ceniti in varovati za prihodnje rodove. So »pljuča našega planeta«, zato imajo izjemen vpliv na naša življenja. Imajo pomembno vlogo v naravnih procesih, drevesa so pomemben vir surovin, na katerem temelji več gospodarskih dejavnosti. Gozd nam daje plodove in je prostor za sproščanje.

Mentorica prof. Mojca Velkoverh Slunečko je s skupino dijakov izvedla projekt z namenom osveščanja in izobraževanja o gozdovih in njihovi vlogi na našem planetu. Spodbujala nas je k povezovanju z gozdom in gozdno dediščino ter izobraževala o vseh vidikih gozda. Opozarjala je na pomen varovanja gozdov in njihovega trajnostnega upravljanja. Spodbujala nas je, da smo gozd doživeli in opazovali naravo z vsemi čuti. Pri tem smo prav uživali, zavedali pa smo se tudi svoje odgovornosti do prihodnosti.

13.7 IZVEDBA IZOBRAŽEVANJA O IZBRANI ŽIVALSKI VRSTI

Dijaki 1. letnikov programa aranžerski tehnik so se junija 2022 udeležili izobraževanja Skrivnostni svet žuželk, kjer so spoznavali manj znane živalske vrste in njihov pomen za okolje. Zaradi izvedbe na daljavo pri tem žal niso mogli aktivno sodelovati.

13.8 IZOBRAŽEVANJE O TRAJNOSTNEM RAZVOJU V SLOVENIJI IN GLOBALNO

V tretjem letniku programa trgovec večino vsebine predmeta komunikacija v prodaji na naši šoli pokriva področje trajnostnega razvoja. Še posebej smo se posvetili slovenskemu področju in tudi aktivnostim na naši šoli. Sprva nam je bila ta tematika precej nepoznana, a smo kmalu ugotovili, kako pomembna je in kako zelo aktivni smo na šoli.

Ker se nam je zdelo potrebno o tej tematiki osveščati tudi ostale dijake, smo se odločili za izdelavo publikacije, ki bo predstavila področje trajnostnega razvoja na naši šoli. S tem projektom smo začeli lansko leto, v letošnjem pa smo ga še dopolnili. Kot dijaki zaključnega letnika verjamemo, da se bodo vsako leto podobne aktivnosti še dopolnjevale, zapis o njih pa prepuščamo dijakom za nami.